

Czcij ojca i matkę

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- wyjaśnienie, do czego wzywa nas Bóg w czwartym przykazaniu;
- podanie przykładów zachowań, poprzez które realizujemy czwarte przykazanie.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia sens czwartego przykazania;
- podaje przykłady zachowań, poprzez które realizujemy czwarte przykazanie;
- charakteryzuje właściwe relacje w rodzinie;
- wyjaśnia, dlaczego czwarte przykazanie nie jest skierowane tylko do dzieci;
- podaje przykłady zachowań, przez które dbamy o dobro wspólne – ojczyznę.

Pojęcia i postaci

rodzina, szacunek, ojczyzna.

Wartości

szacunek do rodziców i dziadków, dbanie o dobro wspólne.

Metody i środki

metaplan, rozmowa kierowana, praca z podręcznikiem, miniwykład, dyskusja w parach, pogadanka.

Propozycja realizacji

Modlitwa na rozpoczęcie.

Chwała Ojcu.

Cele lekcji. Nauczyciel podaje cele w języku ucznia: będę potrafił wyjaśnić, do czego wzywa mnie Bóg w czwartym przykazaniu; będę wiedział, dlaczego czwarte przykazanie dotyczy zarówno dzieci, jak i dorosłych; będę potrafił wskazać zachowania, do których wzywa Bóg w czwartym przykazaniu.

Metoda – metaplan. Uczniowie zapoznają się z historią zamieszczoną w podręczniku na początku lekcji. Następnie w parach pisemnie odpowiadają na cztery pytania:

A. Jak jest?

Uczniowie mają ogólnie opisać historię przedstawioną na początku lekcji w podręczniku.

B. Jak być powinno?

Uczniowie mają opisać, jak w idealnej sytuacji powinna zachować się bohaterka opowiadania.

C. Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?

Uczniowie mają wyjaśnić, dlaczego ich zdaniem bohaterka nie zachowała się właściwie.

D. Co zrobić, żeby było tak, jak być powinno?

Uczniowie mają podać pomysły, co powinna zrobić bohaterka, żeby zbliżyć się do sytuacji idealnej.

Po skończonej pracy uczniowie przedstawiają swoje odpowiedzi. Nauczyciel w razie potrzeby koryguje to, co jest błędne, lub zwraca uwagę na dobre odpowiedzi.

Metoda – rozmowa kierowana. Nauczyciel prosi uczniów, żeby powiedzieli, jak według nich realizujemy czwarte przykazanie. Uczniowie prawdopodobnie wskażą, że chodzi o posłuszeństwo wobec rodziców. Dlatego nauczyciel pyta, do kogo Pan Bóg skierował Dekalog. Należy dążyć do tego, by uczniowie doszli do wniosku, że przykazania są dla wszystkich ludzi – tak młodych, jak i dorosłych. Nauczyciel pyta uczniów, jak osoba dorosła może realizować czwarte przykazanie. Uczniowie powinni wska-

zać, że chodzi o szacunek w stosunku do rodziców, okazywanie im pomocy, interesowanie się nimi. Nauczyciel podkreśla, że relacje w rodzinach są bardzo ważne, a czwarte przykazanie mówi o tym, by je pielęgnować, zatem szanować i pomagać nie tylko rodzicom, ale również dziadkom lub innym starszym członkom rodziny.

Metoda – praca z podręcznikiem. Uczniowie wykonują ćwiczenie 1 z podręcznika (punkt: „Praca na lekcji”).

Metoda – miniwykład. Czwarte przykazanie mówi nie tylko o szacunku do rodziców czy dziadków. Bóg zobowiązuje nas również do odpowiedniego stosunku wobec nauczycieli, wychowawców. Naszym zachowaniem nie powinniśmy przeszkadzać im w pracy, ale umożliwiać przekazywanie wiedzy, a także odnosić się do nich z szacunkiem. Czwarte przykazanie mówi również o trosce o dobro wspólne czy to w rodzinie, czy na szerszą skalę – w szkole i ojczyźnie. Szanujemy nasz kraj, gdy uczymy się jego historii, obchodzimy święta narodowe, szanujemy naszą kulturę i symbole narodowe, dbamy o czystość języka polskiego i uczymy się, aby w przyszłości, podejmując pracę zawodową, uczestniczyć w rozwoju kraju.

Metoda – dyskusja w parach. Uczniowie w parach zastanawiają się, jak mogą dbać o dobro wspólne, jakim jest ojczyzna oraz jak o dobro naszego kraju będą mogli zadbać, gdy będą już dorośli. Po zakończeniu rozmów uczniowie przedstawiają swoje pomysły. Nauczyciel może podkreślić te, które uzna za najlepsze.

Metoda – pogadanka. Przykazanie: „Czcij ojca swego i matkę swoją” jest czwartym przykazaniem. Pierwsze trzy odnoszą się do Boga, kolejne mówią o relacjach międzyludzkich i zaczynają się od obowiązku okazywania szacunku rodzicom. Nauczyciel pyta uczniów, dlaczego – ich zdaniem – w Dekalogu Bóg umieścił przykazanie odnoszące się do ojca i matki na tak wysokiej pozycji. Nauczyciel powinien zwrócić uwagę na wypowiedzi uczniów, w których wskazują na to, że Bogu zależało na tym, byśmy szanowali rodziców i opiekunów. Dlatego to przykazanie jest tak wysoko w Dekalogu.

Podsumowanie lekcji

Czwarte przykazanie przypomina nam o szacunku do rodziców i osób starszych. Nie jest ono tylko dla dzieci, ale obowiązuje również osoby dorosłe. Zmienia się jedynie sposób wykonywania zobowiązań wynikających z tego przykazania. Przypomina nam ono również o tym, byśmy dbali o dobro wspólne, w tym o naszą ojczyznę.

Modlitwa na zakończenie

Z podręcznika.

Praca domowa

Z podręcznika.

Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – hierarchia wartości wybranych bohaterów literackich;
- plastyka – wykonanie pracy plastycznej na temat Dekalogu, tworzenie artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych);
- język obcy nowożytny oraz język mniejszości narodowej lub etnicznej – słownictwo religijne (np. Dekalog, bliźni, teksty modlitw);
- wychowanie do życia w rodzinie – szacunek do członków rodziny i wyrażanie wdzięczności; komunikowanie uczuć; składanie życzeń z okazji rodzinnych uroczystości; uprzejmość i uczynność każdego dnia; zasady savoir-vivre'u wobec gości i najbliższych członków rodziny; podział obowiązków; praca i rekreacja; tworzenie atmosfery świętowania; pamięć o zmarłych, współtowarzyszenie bliskim w przeżywaniu żałoby.